

FORYTOWAĆ (45) *vb impf*

f- (43), ff- (2); -ry- (42), -ri- (3).

Oba o oraz a jasne.

inf forytować (10). $\diamond$ *praes* 2 *sg* forytujesz (1). $\diamond$ 3 *sg* forytuje (13). $\diamond$ 3 *pl* forytują (7). $\diamond$ *praet* 3 *sg* m forytował (5). $\diamond$ 3 *pl* m *pers* forytowali (2). $\diamond$ *imp* 2 *sg* forytuj (1). $\diamond$ *con* 3 *sg* m by forytował (1). $\diamond$ 3 *pl* m *pers* by forytowali (2). $\diamond$ *part praes act* forytując (3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Popierać; bronić, sprzyjać, faworyzować, dawać pierwszeństwo; fovere Mącz, Modrz; promovere Modrz, JanStat; adesse, adstipulari, patrocinari, premere, stare pro aliquo a. cum aliquo, urgere Cn (41):*

forytować kogo, co (36): GrzegRóżn A2; GórnDworz Ff7v; Coż to tedy zá szaleńftwo/ gdzie idzie iákoby o zdrowie wšytkiey oyczyzny/ zá życzliwością forytować trądy twoie/ że łá domowi twoi y krewni ModrzBaz 114v, 68, 90; błędy Antychriřtá Rzymłkiego/ nie tylko všpráwiedliwiał/ ále ie iefzće tym bárżiey y rozmnażał/ y forytował. CzechEp *3v, 114, 168, 350, 351, 369; [Papież] páná Chriřtuřá w członkach iego prawdziwych přeřláduie/ y mordue/ á ná to mieyfce řwoie nabożne pochlebce záleca/ vbogáca/ y forytuie. NiemObr 157, 6, 126, 132, 142; Krolewna forituie cicho Małzenstwo z Xiezná Holsztyńską ActReg 157; OrzJan 47; WujNT 830, 867; SarnStat 119, 220; Konřtancius Cefarz fektę řwoię Aryáńřká forytuiác/ począł Rzymřká Stolicę y Kátoliki přeřláadowác PowodPr 32, 39, 40; VotSzl D2v. Cf forytować co czym, Zwrot.

forytować co czym (1): [ta sekta] pogańřkie ná krzeřciány tyráńftwo/ modlitwámi/ ábo włańniey przekłęctwem řwym [...] y broniámi řwymi forytuie PowodPr 36.

forytować komu (1): Niemowcie pretko mi Pana vbogacim/ toc bi moglo bic ale on řwoich vbogich przijaciol nierichlo z bogaci/ richlo řpółřky řpítal vtzini/ iednego co mu bedzie foritowal Panem/ á drugie nedzniki. PaprUp L3v.

Zwrot: »[czyj]á rzecz, sprawę forytować« [szyk zmienny] (8 : 1): Krol Francuřki [...] zyednáł řie Swáncári y prořil ich áby iego rzecz forytowáli v Ellektorow BielKron 194y, [332²]v; Mącz 338b; Práwem teź málo wygrařz/ Aduerřarz twoy duży/ [...] Rzeczy twey řpráwiedliwey nikt nie řforytuie/ Czekay áź řię nád tobá Bog wieczny zmiłue. Prot Bv; O mierżiona řpráwo/ żaden wtem zgromádeniu nieřiedźiał/ ktoryby luďzi vczonych rzecz forytowác/ a tey řię vřtáwie zářtáwić chćiał. ModrzBaz 132v; CzechEp 71, 369; NiemObr 57; Sprawy wdowiey řádem nie odpráwowáli/ řpráwy vbogich řirot nieforytowali. PowodPr 66.

Szeregi: »forytować i podpomagać« (1): to piřanie ktore ten dobry Krzeřciáńřkiey prawdy miłownik/ męźnie iá forytuiác y podpomáğüác/ Grzegorz Páweł teraz ná iářniá wydawa GrzegRóżn A2.

»forytować albo przekazać« (1): A ták/ ná mądre⁸⁰ řędzie⁸⁰ iáko mnimam należy/ odkrywác wšytko/ coby řpráwiedliwořć ábo forytowác ábo przekázác [vel promovere vel impedire] mogło. ModrzBaz 90.

»sprzyjać, forytować« (1): A iefli ták pilnie zákázuiá Apořtołowie/ nie tylko mowić z haeretykámi/ ále y pozdráwiác ich: Coż ři ná to rzeká/ ktorzy im řprzyiáğü/ ktorzy ie forytuiá WujNT 830.

»forytować i zalecać« (1): [X. K.] niechay to wyzna/ iż błędy różne/ różnych czałow/ od rozmaitych osób zmyflone/ ktore się w iedno fklific nie mogą/ forytuie y zaleca. *NiemObr* 142.

W przeni (2) : Hinc [!] mortem maturabat inimicus, Forytował/ pomagał mu ku śmierci. *Mącz* 211d.

Szereg: »forytować i podierać« (1): A tak affekty te/ ktore mierność vtemperowála/ nie są kęs ieden cznocie przeciwnie/ y owżem ią forytuią/ y podieraią *Górndworz* Ff7v.

a. *Potwierdzać, umawać* [co] (3) : Nie źle że Alexandrow Státut fforytuiefz/ Ale więc tym [po]sobem Moskwy nie z hołduiefz. *Prot* B4v; *NiemObr* 153.

Szereg: »potwierdzać albo forytować« (1): Bo łámá Sláchtá między łobą ná łto grzywien głowę przyiacielką łzácuię. A teć są rzeczy/ ktore winę pieniężną potwierdzaią albo forytuią [*confirmat*]/ á główną wåtłą. *ModrzBaz* 27v.

2. *Oskarżać, donosić* (2) : Suspendio petere, Foritowác/ przivedzić przeciwko komu złodzieyftwo. *Mącz* 289c.

forytować co na kogo (1): Quadruplator, Delator publicorum criminum in qua re quartam partem de proscriptorum bonis quos detulerat consequabantur, Oskárziciel/ foritarz/ wydawcá/ który zwłázczá wydawał przed rádą wyftępne ludzie y forytował ná nie ten wyftęp w którym yełli był nálezyón czwarta część dobrá yego przypádlá ná wydawcę. *Mącz* 335c.

3. *Prawdopodobnie pertraktować, prowadzić rozmowy* [z kim o czym] (1) : Ty zacny á wielmożny Kryftufow Rycerzu/ Nie do końca forytuy s Turkiem o przymierzu *Paprpán* B2.

4. *Podniecać, zachęcać* [co] (1) :

Szereg: »wzbudzać a forytować« (1): Nie iest to prawdziwy Oćiec/ ktory niezgody między łynmi albo wzbudza á forytuie [*excitet ac alat*]/ albo niełtára się żeby były wykorzenione. *ModrzBaz* 21v.

Synonimy: **1.** *fołdrować, podierać, podpomagać, popierać*; **a.** *potwierdzać, uznawać*; **2.** *donosić, fołdrować, oskarżać, wydawać*; **4.** *podniecać, wzbudzać*.

Formacje współrdzenne: *poforytować, wyforytować*.

Cf **FORYTOWANIE, FORYTOWANY, FORYTUJĄCY**